

AUGLÝSING

106

12. júní

um staðfestingu á heilbrigðissamþykkt fyrir Sauðárkrókskaupstað.

Samkvæmt lögum nr. 35 12. febrúar 1940, um heilbrigðisnefndir og heilbrigðis-samþykktir, er hér með eftir tillögum landlæknis staðfest eftirfarandi heilbrigðis-samþykkt fyrir Sauðárkrókskaupstað, er bæjarstjórn kaupstaðarins hefur samþykkt:

Heilbrigðissamþykkt fyrir Sauðárkrókskaupstað.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Samþykktin gildir fyrir lögsagnarumdæmi Sauðárkrókskaupstaðar.

2. gr.

Heilbrigðisnefnd skipa 3 menn. Lögreglustjóri og héraðslæknir eru sjálfkjörnir í nefndina, og er lögreglustjóri formaður hennar. Þriðji nefndarmaðurinn er kosinn af bæjarstjórn úr hópi þeirra, er bæjarstjórn skipa.

3. gr.

Heilbrigðisnefnd hefur á hendi eftirlit, að því er varðar þrifnað, heilbrigði og hollustuhætti, með allri þeirri starfsemi og stofnunum, sem samþykkt þessi fjallar um. Hefur nefndin gát á, að ákvæði samþykktarinnar og ákvæði almennra laga og reglugerða þar að lútandi séu haldin.

Hún ræður heilbrigðisfulltrúa og ákveður starfssvið hans með erindisbréfi, enda komi samþykki bæjarstjórnar til. Heilbrigðisfulltrúi tekur laun úr bæjarsjóði, en lýtur að öðru leyti heilbrigðisnefnd og héraðslækni.

4. gr.

Formaður kveður heilbrigðisnefnd til fundar, svo oft sem honum þykir við þurfa og að jafnaði ekki sjaldnar en 4 sinnum á ári. Hann er skyldur að kveðja nefndina á fund, þegar einn nefndarmaður óskar þess. Heilbrigðisfulltrúi skal sitja fundi nefndarinnar, enda séu honum boðaðir fundirnir.

5. gr.

Heilbrigðisnefnd heldur gerðabók, og skulu í hana skráðar fundargerðir.

Nefndin getur falið einhverjum nefndarmanna eða heilbrigðisfulltrúa að vera fundarritari. Fundargerðir skulu að jafnaði sendar bæjarstjórn (bæjarráði).

Formaður annast um, að fyrirskipunum nefndarinnar sé hlýtt. Hann getur þó neitað að framkvæma ályktanir nefndarinnar og skal þá tafarlaust skjóta málinu til bæjarstjórnar. Nú samþykkir bæjarstjórn ályktanir nefndarinnar og ber formanni þá skylda til að láta framkvæma þær.

6. gr.

Heilbrigðisnefnd skal láta bóka allar kvartanir og kærur, sem henni berast, og einnig allt það, er henni finnst athuga- og aðfinnsluvert og undir starfssvið hennar heyrir.

106

12. júní

7. gr.

Heilbrigðisnefnd skal heimilt að rannsaka eða láta rannsaka allt það, sem samþykkt þessi fjallar um, svo og annað það, er hún telur varða heilbrigði manna eða þrífnaðarháttu, hvort heldur er á almannafæri eða hjá einstaklingum utanhúss eða innan.

Ályktanir og fyrirskipanir nefndarinnar skulu yfirleitt tilkynntar skriflega þeim, sem þær varða, og skal greinilega mælt fyrir um, hverjar umbætur eða ráðstafanir nefndin telur nauðsynlegar.

8. gr.

Nú telur heilbrigðisnefnd nauðsynlegar einhverjar þrífnaðar- eða heilbrigðisráðstafanir, sem kosta fé úr bæjarsjóði, og skal hún þá leggja það mál fyrir bæjarstjórn. Þó getur nefndin á eindæmi sitt látið gera umbætur, sem brýna nauðsyn ber til að gera tafarlaust, en leita skal þá samþykkis bæjarstjórnar, svo fljótt sem verða má.

Ágreiningi milli heilbrigðisnefndar eða héraðslæknis annars vegar og bæjarstjórnar hins vegar um heilbrigðisráðstafanir má skjóta til yfirstjórnar heilbrigðismála.

II. KAFLI

Um hreinlæti og þrífnað á lóðum, lendum o. fl.

9. gr.

Lóðareigendum er skylt að girða lóðir sínar sæmilegum girðingum og halda þeim við, enda skal girðingum svo háttað, að rottur og mýs geti ekki falizt í þeim. Lóðareigendum er skylt að halda lóðum sínum hreinum og þrífalegum, þ. á m. rústum.

Heilbrigðisnefnd getur fyrirskipað lóðareigendum umbætur á lóðum og girðingum í þrífnaðarskyni eftir þörfum.

Á vori hverju gengst heilbrigðisnefnd fyrir almennri vorhreinsun utan dyra í kaupstaðnum. Skal lóðareigendum þá skylt að annast á sinn kostnað eftir fyrir-mælum nefndarinnar þríf á lóðum sínum og lendum og hafa lokið því innan hæfilegs frests, er nefndin setur.

10. gr.

Eigi má fleygja ösku, sorpi, hræjum, fiskúrgangi, matarleyfum, slori, rusli eða öðru því, er valdið getur óheilnæmi, óþef, óþrífnaði eða óþrýði á lóð annars manns, né í höfnina, né í fjöruna eða annars staðar á almannafæri, né skilja slíkt þar eftir eða valda því, að það berist þangað. Í ræsi má engu fleygja, er valdið getur stíflu.

11. gr.

Áburð og annað þess háttar, sem óþef getur lagt af eða veldur óþrífnaði, skal flytja í vel þéttum vögnum eða þannig umbúið, að það geti eigi runnið niður, hrunið, fokið eða sletzt við flutninginn.

Ef eitthvað slæðist eða hrynur niður á almannafæri við flutning, skal sá, er flytur eða flutningi ræður, skyldur að hreinsa það upp þegar í stað.

12. gr.

Á hús eða girðingar, sem vita að almannafæri, má ekki hengja eða festa á annan hátt fiskföng né annað, sem óþef getur lagt af eða óþrífnaði valdið.

Í tún eða garða, sem liggja nærri almannafæri, má ekki bera fiskúrgang né neinn þann áburð, sem megnan þef leggur af. Bannað er að bera salernisáburð í mat-jurtagarða.

III. KAFLI

Um vatnsveitu, vatnsból og frárennsli.

106

12. júní

13. gr.

Öll hús innan samþykktarsvæðisins skulu taka neyzzluvatn úr vatnsveitu bæjarins. Þó getur bæjarstjórn veitt undanþágu frá þessu um lengri eða skemmri tíma, enda veiti heilbrigðisnefnd meðmæli sín til þess og ráði tilhögun vatnsbólsins.

14. gr.

Heilbrigðisnefnd lætur rannsaka neyzzluvatn á samþykktarsvæðinu, svo oft sem þurfa þykir. Hún getur bannað að nota vatn úr vatnsbólum eða látið loka þeim og fylla þau upp, ef henni þykir nauðsyn til bera.

15. gr.

Lagningu allra holræsa á samþykktarsvæðinu, hvort sem er á eignum bæjarins eða einstakra manna, skal bera undir heilbrigðisnefnd til samþykkis.

16. gr.

Þar, sem holræsi er komið í götu, skal húseigandi leggja holræsi frá húsi sínu út í göturæsið. Skal leiða þangað allt skólþ og regnvatn frá húsinu. Húseigandi skal sjá um hreinsun á ræsum þeim, er ganga frá húsinu, og gæta þess, að frárennsli í þeim stíflist ekki.

17. gr.

Þar, sem skólþi verður ekki veitt í götuholræsi, skal veita því burt í vatns-heldum holræsum samkv. fyrirmælum heilbrigðisnefndar.

18. gr.

Þar, sem því verður við komið, skal leggja öll skolpræsi til sjávar, og skulu þau ná út fyrir stórstraums fjöruborð. Þó skal forðast að leggja þau til sjávar, þar sem þau geta valdið saurgun baðstaða eða öðrum óþrifnaði.

IV. KAFLI

Um salerni, sorp, salernahreinsun o. fl.

19. gr.

Öll salerni í kaupstaðnum skulu vera vatnssalerni, enda nái holræsakerfi til hússins. Þetta ákvæði tekur þó ekki til salerna, sem verkamenn nota við útivinnu.

20. gr.

Hverju húsi skulu fylgja nægilega mörg sorpílát úr málm. Skulu þau jafnan vera lokuð, nema meðan þau eru tæmd eða í þau látið. Í sorpílát þessi skal láta allt sorp, ösku og rusl úr húsinu og af lóðinni. Skulu ílátin tæmd, áður en þau fyllast, og sorpið flutt burt. Bæjarstjórn getur látið annast burtflutninginn.

21. gr.

Heilbrigðisnefnd ákveður, hvert slíkt sorp skuli flytja. Skal þannig gengið frá því svæði, að ekki geti lagt þaðan óþef eða annar óþrifnaður borizt til mannabyggða.

V. KAFLI

Um íbúðarhúsnæði.

22. gr.

Íbúð er herbergi, eitt eða fleiri, sem nýtt eru til heimilishalds við sameiginlega eldstó til matseldar.

Íbúðarherbergi eru:

1. Herbergi íbúðar, hvert um sig.
2. Herbergi, sem nýtt er til svefnvistar.
3. Herbergi, sem nýtt er til dagvistar í sambandi við svefnherbergi samkvæmt 2. tölulið.

Um stærð og loftrými íbúðarherbergja fer eftir ákvæðum byggingarsamþykktar.

23. gr.

Hverri íbúð skal fylgja:

1. Forstofa eða annað slíkt húsrými.
2. Vatnssalerni eða aðgangur að því í húsinu.
3. Þvottahús eða aðgangur að því í húsinu.

24. gr.

Um íbúðir og íbúðarherbergi í kjöllum fer eftir almennum lögum, sem á hverjum tíma gilda um það efni, sbr. lög nr. 57 14. júní 1929, svo og eftir ákvæðum byggingarsamþykktar. Heilbrigðisnefnd úrskurðar hverju sinni um nothæfi kjallaraherbergja til íbúðar.

25. gr.

Héraðslæknir og heilbrigðisnefnd skulu hafa sérstaka gát á þeim íbúðum og íbúðarherbergjum, sem ástæða er til að ætla, að fullnægi ekki nauðsynlegum heilbrigðiskröfum. Getur heilbrigðisnefnd krafist viðgerða á íbúðum og íbúðarherbergjum, sem ábótavant er og bannað þau híbýli, sem hún telur óhæf til íbúðar að einhverju leyti eða öllu. Ef gallar eru ekki bættir innan tiltekins tíma, skal með þriggja mánaða fyrirvara senda skriflega tilkynningu um bannið til húseiganda og leigjanda hvernar íbúðar (íbúðarherbergis), enda skal miðað við 14. maí eða 1. október næst á eftir, nema svo bráðra aðgerða sé þörf, að framkvæmdir megi ekki dragast.

26. gr.

Nú býr húseigandi ekki í kaupstaðnum, og skal hann þá hafa þar umboðsmann, sem heilbrigðisnefnd geti snúið sér til, ef þörf gerist.

VI. KAFLI

Um veggjalús, kakalaka, rottur og önnur meindýr.

27. gr.

Húsráðendum er skylt að tilkynna heilbrigðisnefnd, ef vart verður veggjalúsar, kakalaka eða annarra þess háttar óþrifa í húsum þeirra eða híbýlum.

Óheimilt er að leigja íbúð eða íbúðarherbergi í húsi, þar sem slíkra óþrifa verður vart, fyrr en óþrifunum hefur verið útrýmt.

Enginn má flytja sig eða búslóð sína úr þess háttar híbýlum og í önnur híbýli, nema ráðstafanir, sem heilbrigðisnefnd metur gildar, séu gerðar til þess, að óþriffin berist ekki með honum.

Skylt er húsráðanda að gera ráðstafanir til að eyða veggjalús og öðrum þess háttar óþrifum úr húsum sínum og hlíta um það fyrirmælum heilbrigðisnefndar.

Nú vanrækir húsráðandi að gera slíkar ráðstafanir innan þess frests, sem hon- **106**
um er settur af heilbrigðisnefnd, og er þá nefndinni heinnilt að láta framkvæma 12. júní
ráðstafanirnar á kostnað aðilja.

Rottu- eða músagang í húsum skal ætíð tilkynna heilbrigðisnefnd, og gerir
hún þá í samráði við bæjarstjórn ráðstafanir til útrýmingar þeirra eftir því, sem
föng eru á. Heilbrigðisnefnd getur heimtað af húseigendum endurbætur á húsum,
er miða að því að gera þau rottuheld.

VII. KAFLI

Um gripahús, áburðargeymslur og geymslu húsdýra.

28. gr.

Ekki má reisa ný peningshús eða áburðargeymslur eða láta fara fram höfuð-
viðgerð á slíku mannvirki á samþykktarsvæðinu, nema samþykki heilbrigðisnefndar
komi til.

29. gr.

Búpening má ekki hafa í sama húsi og mannaíbúð. Ef peningshús eru byggð
áföst við íbúðarhús, skulu þau vera nægilega vel einangruð frá íbúðarhúsinu, að
dómi heilbrigðisnefndar.

Húsin skulu vera rúmgóð, björt og loftgóð og þannig gerð, að auðvelt sé að
þrifa þau.

Gólf og flór skal gera úr steinsteypu.

30. gr.

Opnar forir og áburðarhaugar eru bönnuð á samþykktarsvæðinu. Allur áburður
skal geymdur í áburðarhúsum eða safngryfjum.

Skal þannig um þau búið, að ekki geti borizt frá þeim ódaunn eða óhreinindi
og að þau séu hættulaus mönnum og skepnum.

Bæjarstjórn lætur gera uppdrætti eða setur nánari fyrirmæli um gerð slíkrar
áburðargeymslu.

31. gr.

Sé annar búpeningur en kýr hafður í fjósi, skal hver tegund gripa vandlega
afkróuð.

Alifugla og svín má ekki hafa í fjósum.

Ekki má nota fjós fyrir salerni.

Alifuglar skulu hafðir á afgirtu svæði.

Sömuleiðis skulu svínabú vel afgirt.

Ekki má hafa loðdýrabú á samþykktarsvæðinu, nema leyfi heilbrigðisnefndar
komi til.

32. gr.

Búfé má ekki ganga laust á götum bæjarins, nema gæzlumaður fylgi því eða
það sé í öruggri vörzlu.

33. gr.

Allt hundahald er bannað í Sauðárkrókskaupstað, að undanteknum þarfahund-
um í sambandi við kvikfjárrækt.

VIII. KAFLI

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar- og verkafólks.

34. gr.

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar- og verkafólks, þar með taldar verbúðir, verka-
mannaskýli o. þ. u. l. og tilhögun á þeim, að því er lýtur að þrífnaði, heilbrigði og

- 106** hollustuháttum, fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 4.—9. gr. laga nr. 24 7. maí 1928, um eftirlit með verksmiðjum og vélum, og 3.—15. gr. tilheyrandi reglugerðar nr. 10 16. febr. 1929, um eftirlit með verksmiðjum og vélum með áorðnum breytingum samkvæmt reglugerð nr. 95 30. júní 1941).

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglum, skal þess gætt, sem greinir í 35. og 36. grein.

35. gr.

Þeir sem hafa með höndum, þegar samþykkt þessi gengur í gildi, iðju eða iðnað eða annan atvinnurekstur á sérstökum vinnustöðvum, sem um ræðir í 34. gr., skulu þegar í stað tilkynna það heilbrigðisnefnd og láta fylgja tilkynningunni nákvæma lýsingu á hlutaðeigandi vinnustöð og allri tilhögun þar. Getur heilbrigðisnefnd krafist lagfæringar á því, sem á skortir, að hvað eina fullnægi fyrirskipuðum reglum, og veitir til þess hæfilegan frest.

36. gr.

Á vegum heilbrigðisnefndar skal haldin skrá yfir allar vinnustöðvar, iðnaðar og verkafólks í umdæminu og skoðun gerð á þeim, þegar nefndinni þykir þurfa og eigi sjaldnar en einu sinni á ári, á hverri stöð. Fulltrúi heilbrigðisnefndar skal jafnan fylgjast með skoðunarmanni ríkisins, er hann gerir aðalskoðun á verksmiðjum, verkstæðum og öðrum vinnustöðvum í umdæminu og árita skoðunargerðina ásamt honum.

IX. KAFLI

Um skrifstofur, lesstofur, afgreiðslustofur og verzlunarbúðir, sem ekki lúta sérstökum fyrirmælum í samþykkt þessari.

37. gr.

Ekkert húsnæði má taka til afnota sem skrifstofu, lesstofu, afgreiðslustofu eða verzlunarbúð, nema hæð þess undir loft sé a. m. k. 2.5 m, enda skal engum starfsmanni ætlað minna en 10 m³ loftrúm.

Þar sem gert er ráð fyrir mikilli aðsókn aðkomufólks, getur heilbrigðisnefnd ákveðið meira loftrými.

Loftræsting skal vera í góðu lagi.

Séð skal fyrir nægilegum hita og birtu. Skal ljósflötur glugga á útvegg ekki minni en $\frac{1}{8}$ gólfplatar. Þegar unnið er við annað ljós en dagsljós, getur heilbrigðisnefnd sett sérstök ákvæði um fyrirkomulag og ljósmagn til tryggingar því, að hver starfsmaður fái hæfilega mikla holla birtu.

Gólf skulu lögð gólfdukk eða öðru því efni, sem telja má jafngilda til hreinlætis. Skulu þau þvegin daglega utan vinnutíma.

Þurrka skal iðulega af öllum húsgögnum, áhöldum, gluggakistum, búðarhillum og þess konar og ryksjúga áklæði, vefnaðarvörustranga og því um líkt.

Starfsfólk skal eiga greiðan aðgang að salernum og handlaugum.

X. KAFLI

Um geymslu söluvarnings.

38. gr.

Heilbrigðisnefnd segir fyrir um geymslu á vörum, einkum neyzluvörum, og húsnæði, þar sem slíkar vörur eru geymdar.

Getur hún ákveðið endurbætur, lagfæringar og hreinsun á geymsluhúsi og kveðið á um meðferð vörunnar, eftir því sem þurfa þykir.

39. gr.

Geymslur skulu vera vel loftræstar, rakalausar, rottuheldar og þrífalega um- 106
gengnar. 12. júní

40. gr.

Nú verður í slíkum geymslum eða í vörum vart einhverra lifandi óþrifa, og skal þá tafarlaust tilkynna það heilbrigðisnefnd, sem gerir ráðstafanir til útrýmingar þeim, enda getur nefndin bannað að nota húsnæðið, þangað til óþrifum hefur verið eytt.

XI. KAFLI

Um skóla og aðra kennslustaði.

41. gr.

Um skólahúsnæði og heilbrigðiseftirlit með skólum fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 55. gr. laga nr. 34 1946, um fræðslu barna, og væntanlegar reglur samkv. ákvæðum þeirrar greinar, svo og 9. gr. berklavarnalaga, nr. 66 1939).

Umfram það, sem enn er fyrir mælt í almennum lögum og reglum, skal þess gætt sem greinir í 42.—43. gr.

42. gr.

Ræsting á kennslustofum skal fara fram daglega utan skólatíma, og skulu gólf, borð, þekkir, gluggakistur o. s. frv. rækilega þvegin, en ekki sópuð.

43. gr.

Skóla eða kennslustofu má ekki hafa til annars en kennslu, nema með leyfi heilbrigðisnefndar, enda sé þá fylgt fyrirmælum hennar og kröfum um ræstingu eftir á.

XII. KAFLI

Um kirkjur og almenn samkomuhús.

44. gr.

Kirkjur og önnur almenn samkomuhús skulu vera hæfilega hituð og loftræsting svo fullkomin, að andrúmsloftið haldist sem hreinast.

Veggir, gólf og sæti skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum. Þvottur og önnur nauðsynleg hreingerning skal framkvæmd eftir fyrirmælum heilbrigðisnefndar, svo sem henni þykir hæfa.

45. gr.

Gestróm skal sjá fyrir greiðum aðgangi að handlaugum, rennandi drykkjarvatni, nægilega mörgum vatnssalernum og þvagstæðum. Séu salerni aðgreind fyrir konur og karla.

XIII. KAFLI

Um meðferð matvæla og annarrar neyzluvöru.

A. Almenn ákvæði.

46. gr.

Um meðferð matvæla og annarrar neyzluvöru fer eftir almennum lögum og reglugerðum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 24 1. febr. 1936, um eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum, og reglugerðir sem settar hafa verið samkvæmt þeim lögum, einkum reglugerðir nr. 49 15. júlí 1936, um tilbúning og dreyfingu á matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum, og

106 nr. 17 22. febr. 1939, um eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynja-
12. júní vörum.

B. Um mjólk og mjólkurvörur.

47. gr.

Um meðferð mjólkur og mjólkurvöru fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr., svo og reglugerð nr. 136 19. okt. 1946, um mjólk og mjólkurvörur, og reglugerð nr. 57 12. marz 1941 um framleiðslu og sölu á rjómaís með eða án bragðbætandi efna).

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglugerðum, gilda ákvæði 48. gr.

48. gr.

Mjólk og mjólkurvörur má aðeins selja í búðum, sem heilbrigðisnefnd viðurkennir til þess hæfar. Í mjólkurbúðum má aðeins hafa á boðstólum og fara með gerilsneydda mjólk. Hins vegar má heilbrigðisnefnd leyfa sölu á ógerilsneyddri mjólk milliliðalaust frá framleiðendum til neytenda á samþykktarsvæðinu, enda uppfylli framleiðandi öll þau skilyrði, sem sett eru í lögum og reglum, sem vísað er til í 47. gr. Aldrei má mjólk sú, sem á þennan hátt er seld, vera sambland mjólkur frá tveimur eða fleirum framleiðendum (heimilum).

Einnig er heimilt að selja mjólk og mjólkurvörur á matsölu- og veitingahúsum til neyzlu þar. Á slíkum stöðum má þó aðeins selja gerilsneydda mjólk.

Eigi má selja mjólk og mjólkurvörur á götum úti, nema með leyfi heilbrigðisnefndar.

C. Um brauðgerðarhús, brauðbúðir, heimabakstur o. fl.

49. gr.

Um brauðgerðarhús, brauðbúðir og bakstur fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr.).

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglugerðum gilda ákvæði 50.—53. gr.

50. gr.

Í brauðbúðir skal inngangur vera beint af götu.

Á afgreiðsluborðum má aldrei geyma umbúðarlausar vörur, nema í tilluktum skáp. Brauð skulu jafnan geymd og afhent í hreinum pappír eða öðrum þvílíkum umbúðum. Afgreiðslufólk í brauðbúðum skal forðast að handfjalla vörurnar, enda nota við afgreiðslu á kökum og öðru þess háttar þar til gerða spaða eða tengur. Aðrar brauðvörur skulu geymdar í lokuðum skápum. Hillur, skápar og borð skulu ekki vera fleiri en nauðsyn krefur til geymslu og sýningar á vörum, og skulu hillur vera eigi minna en 1 cm frá vegg.

51. gr.

Ekki má neyta vöru, sem seld er í brauðbúð þar inni, nema húsnaði og annar útbúnaður sé til þess gerður, enda komi þá sérstakt leyfi heilbrigðisnefndar til.

52. gr.

Sala á heimabökuðum brauðvörum má því aðeins eiga sér stað, að heilbrigðisnefnd hafi áður veitt leyfi til þess, og hennar fyrirmælum sé hlýtt um húsakynni, þrifnað og annað, er hún telur máli skipta.

53. gr.

Brauðvörur má aldrei hafa á boðstólum á götum úti eða torgum, né ganga með þær milli húsa í framboðsskyni.

D. Um meðferð og sölu kjötvöru.

106

12. júní

54. gr.

Um slátrun og meðferð og sölu kjötvöru og sláturs fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr., svo og lög nr. 5 22. febr. 1949, um kjötmat o. fl., auglýsingu nr. 185 22. nóv. 1940, um nokkrar vörur úr kjöti, og reglugerð nr. 155 8. sept. 1949, um kjötmat o. fl.).

E. Um meðferð og sölu fisks.

55. gr.

Um meðferð og sölu fisks fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr., svo og auglýsingu nr. 186 22. nóv. 1940, um nokkrar vörur úr fiski).

XIV. KAFLI

Um gistihús, matsöluhús og aðra veitingastaði.

56. gr.

Sá, sem vill fá leyfi lögreglustjóra til að setja á stofn eða reka gistihús, matsöluhús eða veitingastofu, skal hafa til þess meðmæli heilbrigðisnefndar. Um hvers konar veitingasölu og gistihúsahald skal gætt fyrirmæla laga nr. 21 15. júní 1926, um veitingasölu, gistihúsahald o. fl., með áorðnum breytingum samkv. lögum nr. 33 13. júní 1937. Að öðru leyti er sú starfsemi háð fyrirmælum 57.—61. gr.

57. gr.

Herbergi, sem leigð eru til gistinga, skulu fullnægja sömu skilyrðum, sem sett eru um venjuleg íbúðarherbergi.

Gólf í gistihúsum og veitingastofum skulu lögð gólfduk eða öðru jafngildu efni. Veggir og loft skulu máluð eða þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Allur sængurbúnaður skal fullnægja almennum kröfum um efni og gerð. Skal rúmfatnaður ætíð vel hirtur og laus við fúkkalykt eða aðra ólykt. Skipta skal um rekkjuvoðir og koddaver a. m. k. vikulega og ávallt, er nýjum gesti er vísað til sængur.

58. gr.

Veitingastofur skulu hjartar og loftgóðar, og skal inngangur í þær greiður um anddyri.

59. gr.

Gestir og starfsfólk skal hafa greiðan aðgang að vatnssalernum og handlaugum, svo og fatageymslum.

60. gr.

Um meðferð matar og annarrar neyzluvöru, sem framleidd er á matsölu- og veitingarstöðum, fer eftir almennum lögum og reglum, er á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. 46. gr.).

61. gr.

Starfsfólk sé ekki haldið næmum sjúkdómi, hafi heilt hörund og sé hreinlegt í klæðaburði og umgengni.

XV. KAFLI

Um baðhús og baðstöðvar, sundhús og sundstöðvar, íþróttahús og íþróttasvæði.

62. gr.

Baðhús skulu vera björt og rúmgóð, með góðri loftræstingu og nægilegum hita. Gólf og veggir í 1.80 m hæð skulu vera lagðir flisum eða öðru jafngildu efni.

- 106** Biðstofur og búningasklefar skulu bjartir, nægilega rúmgóðir, loftræstir og heitir.
 12. júní Biðstofur og herbergi starfsfólks eru undanþegin ákvæðum um flísalagningu.
 Baðker skulu þannig, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

63. gr.

Sundlaugar allar skulu vera steinsteyptar og vel sléttar innan.

Útisundlaug má ekki vera nær peningshúsum, safngryfjum, sorphaugum og öðru slíku en 200 m. Skal svo um búa, að vatn úr umhverfi sundlaugar geti ekki runnið í hana eða safnazt fyrir í kring um hana.

64. gr.

Sundlaugavatn skal vera hreint.

Skal hreinsa og tæma laugarnar nægilega oft og gera aðrar þær ráðstafanir, sem heilbrigðisnefnd telur þurfa, til þess að verjast of miklum gerlafjölda í vatninu.

65. gr.

Hver sundlaugarnotandi skal sápuþvo sig, áður en hann fer í laugina, enda fylgi hæfilega mörg steypuböð hverri sundlaug.

Ekki má hleypa fleiri baðgestum í laugina en svo, að a. m. k. 3.5² af yfirborði vatnsins komi á hvern fullorðinn mann eða 1.9 m² á hvert barn.

66. gr.

Nú vita menn eða grunar, að sundlaug sé eða verði útbreiðslustaður sjúkdóms, og skal þá tafarlaust tilkynna það héraðslæknri og heilbrigðisnefnd, sem gerir viðeigandi ráðstafanir, enda getur nefndin látið loka lauginni um tíma, meðan rannsókn eða sótthreinsun fer fram.

67. gr.

Starfsfólk við baðhús og sundlaugar sé ekki haldið næmum sjúkdómi. Skal það gæta fullkomins hreinlætis og vera hreinlega til fara.

68. gr.

Búnings- og baðklefa, svo og biðstofur, gólf og ganga skal þvo og ræsta, svo oft sem þurfa þykir og a. m. k. einu sinni á dag.

69. gr.

Útibaðstaðir, aðrir en sundlaugar, skulu og háðir eftirliti heilbrigðisnefndar.

Skal þess einkum gætt, að ekki sé hætta á, að vatnið (sjórinn) saurgist frá skolpveitum, sorpi eða því um líku.

70. gr.

Húsakynni íþrótta- og leikfímihúsa skulu vera björt (ljósflötur glugga a. m. k. 1/6 gólfplat) rúmgóð og hæfilega upphituð. Séð skal fyrir nægilegri loftræstingu. Má aldrei nota þau örrar en svo, að nægilegur tími gefist til nauðsynlegrar hreinsunar og loftræstingar.

Auk æfingasala skulu vera búningsherbergi, baðherbergi og áhaldaherbergi.

71. gr.

Íþróttasvæði undir berum himni skulu þannig gerð, að þrífaleg séu og af þeim stafi sem minnst ryk eða önnur óþríf. Séð skal um hreinsun á þeim eftir þörfum.

72. gr.

106

Í öllum þeim stofnunum, sem í þessum kafla getur, eða í sambandi við þær, skulu vera nægilega mörg vatnssalerni, þvagstæði og þvottaskálar. Séu salerni aðgreind fyrir konur og karla.

XVI. KAFLI

Um rakarastofur, hárgreiðslustofur og snyrtistofur.

73. gr.

Rakarastofur, hárgreiðslustofur og aðrar snyrtistofur skulu vera bjartar og rúmgóðar með nægilegri loftræstingu og upphitun. Gólf og veggir skulu þannig, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Starfsfólk og gestir skulu hafa greiðan aðgang að salernum og þvottaskálum.

74. gr.

Starfsfólk sé ekki haldið næmum sjúkdómi. Skal það í hvívetna gæta hins ýtrasta hreinlætis og vera klætt hreinni, hvítri yfirhöfn.

75. gr.

Ekki má taka til meðferðar fólk, sem vitanlega er haldið næmum húðsjúkdómi, eða ástæða er til að ætla, að svo sé ástatt um.

XVII. KAFLI

Um barnaheimili, elliheimili, sjúkrahús, lækningastofur og aðrar heilbrigðisstofnanir.

76. gr.

Um sjúkrahús og lækningastofur og tilhögun á þeim fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 30 19. júní 1933).

77. gr.

Vistherbergi slíkra stofnana skulu vera björt og hlý, vel loftræst og rúmgóð. Séð skal fyrir nægilegum fatageymslun, salernum og hreinlætistækjum. Veggir allir og gólf skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Ekki má þurrka þvott í vistherbergjum.

Í húsakynnum skal vandleg ræsting fara fram a. m. k. einu sinni á dag.

Um heilbrigði starfsfólks fer eftir 67. gr.

78. gr.

Heilbrigðisnefnd getur í samráði við yfirlækni sjúkrahúss og lækni elliheimilis og annarra slíkra stofnana, sem ekki eru sérstök fyrirmæli um í samþykkt þessari, sett reglur um tölu sjúklinga eða vistmanna í hverju herbergi, um loftrými þeirra og önnur skipulags- og heilbrigðisatriði.

79. gr.

Biðstofur í heilbrigðisstofnunum skulu vera nægilega rúmgóðar, miðað við venjulega áætlaða aðsókn. Í biðstofu skulu vera hæfilega mörg sæti og snagar fyrir yfirhafnir.

XVIII. KAFLI

Um eftirlit með skipum, bátum, bifreiðum o. fl.

80. gr.

Um eftirlit með skipum og bátum fer eftir þeim lögum og reglum, sem á hverjum tíma þar um gilda (sbr. lög nr. 68 5. júní 1947, svo og tilskipun nr. 43 20. nóv.

106 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra. Skal heilbrigðisnefnd ávallt 12. júní eiga greiðan aðgang til eftirlits þessa.

Umfram það, sem fyrir er mælt í almennum lögum og reglum, skal þess gætt sem greinir í 81.—86. gr.

81. gr.

Eigi má flytja í skipum eða bátum sjúklinga með næma sjúkdóma, nema með ráði héraðslæknis, sem hefur um það samráð við landlækni, þegar mikið er í húfi.

82. gr.

Nú verður vart við í bát eða skipi veikindi eða lasleika, sem vera kann næmur sjúkdómur, eða óþrifasjúkdómur, sem borízt geta manna á milli, svo sem kláða eða lús, og skal þá skipstjóri eða formaður þegar í stað tilkynna það héraðslækni, enda sé fylgt fyrirmælum hans um sóttvarnir eða útrýmingarráðstafanir.

83. gr.

Nú verður meindýra, svo sem veggjalúsar, rottu eða kakalaka, vart í bát eða skipi, og skal þá skipstjóri eða formaður tafarlaust tilkynna það héraðslækni eða heilbrigðisnefnd, er geri nauðsynlegar útrýmingarráðstafanir.

84. gr.

Hafnsögumenn, tollþjónar, skipaskoðunarmenn og aðrir eftirlitsmenn skulu skyldir að tilkynna héraðslækni eða heilbrigðisnefnd allt, sem þeir telja athugavert um atriði þau, er í 80.—83. gr. segir.

85. gr.

Skipstjórar, formenn og útgerðarmenn bera ábyrgð á því, að fyrirmælum heilbrigðisnefndar varðandi þrifnað, heilbrigði og hollustuhætti í skipum þeirra og bátum sé hlýtt.

Kyrrsetja má skip eða bát, þangað til fyrirmælum heilbrigðisnefndar eða héraðslæknis hefur verið fullnægt.

86. gr.

Eftirlit heilbrigðisnefndar með bifreiðum, varðandi þrifnað, heilbrigði og hollustuhætti, tekur til allra leigubifreiða og áætlunarbifreiða, sem skrásettar eru á Sauðárkróki.

87. gr.

Í öllum leigubifreiðum, sem notaðar eru til fólksflutnings, skal ávallt gætt fyllsta þrifnaðar og hreinlætis.

Ákvæði 81. gr. taka til leigubifreiða.

88. gr.

Bifreiðastjórar og bifreiðaeigendur bera ábyrgð á því, að fyrirmælum heilbrigðisnefndar varðandi þrifnað, heilbrigði og hollustuhætti í bifreiðum þeirra sé hlýtt.

Nú óhlýðnast bifreiðastjóri eða bifreiðaeigandi fyrirmælum heilbrigðisnefndar, og má þá taka bifreið úr umferð, unz kröfum nefndarinnar er fullnægt.

89. gr.

Ákvæði þessa kafla taka einnig til flugvéla, sem farþega flytja, eftir því sem við getur átt.

XIX. KAFLI

Um fangelsi og vistarverur handtekinna manna.

106

12. júní

90. gr.

Heilbrigðisnefnd sker úr um allt, er varðar hollustuhætti húsakynna samkvæmt þessum kafla.

91. gr.

Gæta skal fyllsta hreinlætis, þvo gólf daglega, á meðan klefi er í notkun, og jafnan milli mannaskipta. Séð skal fyrir nægilegum hita og góðri loftræstingu.

92. gr.

Nú kemur í ljós, að einhver vistmanna er haldinn næmum sjúkdómi eða óþrífakvilla, þar með talinn kláði og lús, eða grunur leikur á um slíkt, og skal þá geyma hann einan í herbergi, enda sé héraðslækni tafarlaust gert viðvart.

Um hreinsun herbergis og rúmfatnaðar eftir slíka menn skal fara eftir fyrir-mælum héraðslæknis.

XX. KAFLI

Um líkgeymslu, líkhús og kirkjugarða.

93. gr.

Um kirkjugarða og meðferð líka fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 64 23. júní 1932, reglugerð nr. 83 25. júlí 1934, hvort tveggja um kirkjugarða, lög nr. 42 10. nóvember 1913 og reglugerð nr. 24 1. apríl 1936, hvort tveggja um mannskaðaskýrslur og rannsókn á fundnum líkum).

Um flutning líka milli sókna fer eftir ákvæðum 6. gr. laga nr. 66 19. júní 1933, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma, með áorðinni breytingu samkvæmt lögum nr. 28 27. júní 1941 og ákvæðum reglugerðar nr. 159 27. sept. 1941, um flutning líka.

94. gr.

Ókistulögð lík má ekki geyma í heimahúsum lengur en 3 sólarhringa og aldrei lengur en 7 sólarhringa, þó að kistulögð séu, nema sérstakt leyfi héraðslæknis komi til, eða þau séu í loftheldri málmkistu.

Héraðslæknir getur fyrirskipað, að lík fólks, sem dáið hefur úr næmum sjúkdómi, skuli þegar í stað kistulögð og flutt í líkhús.

95. gr.

Fundin eða sjórekin lík skal ætíð flytja í líkhús og kistuleggja, þegar að lokinni lögskipaðri rannsókn.

Fer að öðru leyti um meðferð þeirra samkvæmt ákvæðum tilvitnaðra laga og reglugerðar um mannskaðaskýrslur og rannsókn á fundnum líkum.

96. gr.

Líkhús skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Loftræsting sé góð. Ef gluggar eru á líkhúsi, skulu þeir víta á móti norðri. Í líkhúsum skal vera vatnsveita og handlaugar. Niðurfallsop skal vera úr gólfinu, sem hallar að opinu.

Líkhús skulu þrífín svo oft sem þurfa þykir og jafnan þegar í stað, eftir að þar hafa verið geymd ókistulögð lík.

97. gr.

Vatnsból mega aldrei vera nær kirkjugarði á jafnsléttu eða undan brekku en 200 metra.

XXI. KAFLI

Um aðstoð við sóttvarnir.

98. gr.

Heilbrigðisnefnd skal aðstoða héraðslækni við almennar sóttvarnir eftir óskum hans og þörfum. Skal henni heimilt, ef hættuleg farsótt kemur upp, og héraðslæknir telur nauðsynlegt, að setja um stundarsakir og eftir hans tillögum sérstök fyrirmæli um hreinlæti utan húss og innan, meðferð og dreifingu matvæla og annað, er að heilsuvernd lýtur, svo og að ráða fólk til bráðabirgða til sóttgæzlu, eftirlits eða hjúkrunar.

XXII. KAFLI

Lokaákvæði.

99. gr.

Heilbrigðisnefnd getur veitt undanþágu frá ákvæðum samþykktar þessarar, þar sem um er að ræða ástand, sem eldra er en hún, eða ríkar ástæður þykja annars til.

100. gr.

Heilbrigðisnefnd er heimilt að gera frekari kröfur til tryggingar þrifnaði, heilbrigði og hollustuháttum en beinlínis er fyrir mælt í samþykkt þessari, varðandi hvert einstakt atriði, enda séu þær kröfur í samræmi við ákvæði samþykktarinnar um hliðstæð atriði eða almennt viðurkenndar þrifnaðar- og heilbrigðisreglur.

Fyrirmæli samkvæmt ákvæðum þessarar greinar birtir heilbrigðisnefnd, eftir því sem á stendur, með almennri auglýsingu eða skriflegri tilkynningu til þess eða þeirra, sem í hlut eiga.

101. gr.

Bæjarstjórn skal ávallt leita umsagnar heilbrigðisnefndar um ráðstafanir, er varða heilbrigðismál.

102. gr.

Brot á samþykkt þessari eða óhlýðni við löglegar fyrirskipanir heilbrigðisnefndar varða sektum til bæjarsjóðs, allt að 3000 kr. ásamt álagi samkvæmt kaupgjalds-vísitölu.

Nú vanrækir maður að vinna verk, er heilbrigðisnefnd hefur löglega fyrirskipað, eða verk, er ekki verður unnið á viðunandi hátt, og er þá nefndinni heimilt að láta vinna það, sem þarf á kostnað aðila.

Skal þá greiða kostnaðinn til bráðabirgða úr bæjarsjóði, en innheimta síðan hjá aðila, ef þörf gerist, með lögtaki.

103. gr.

Með mál, sem rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal fara að hætti opinberra mála.

104. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi jafnskjótt og hún hefur verið staðfest og birt í Stjórnartíðindunum, og fellur þá úr gildi heilbrigðissamþykkt fyrir Sauðárkrók, nr. 78 7. júní 1904.

Þetta birtist hér með til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í heilbrigðismálaráðuneytinu, 12. júní 1951.

Steingrímur Steinþórsson.

Ragnar Bjarkan.